

Жалқ Сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКISTОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКISTОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1997 йил, 19 ноябрь, чоршанба.
Сотувада эркин нархда. № 235 (1752)

АНҚАРА УЧРАШУВЛАРИ

АНҚАРА, 18 ноябрь. (ЎЗА махсус мухбири Шухрат Умиров хабар қилди).

Бугун Ўзбекистон Президентини Ислам Каримов турк халқининг буюк фарзанди Мустафо Камол Отатурк қабини зиёрат қилди. Мамлакатимиз раҳбари Отатурк қабирига гул қўйиб, унинг музейидаги фахрий меҳмонлар китобига ўз дастхатини битди.

Туркия Президентини Сулаймон Демирэл қароргоҳида Президентлар иштирокида икки мамлакат расмий делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари бўлди. Унда мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг бугунги аҳоли ва уни замон талаблари асосида янада кенгайтириш, ўзаро муносабатларни янги поғонага қўтариш борасида фикр алмашилди.

Музокаралар якунида икки томонлама ҳужжатларни имзолаш маросими бўлди. Унда божхона, сайёҳлик ҳамда соғлиқни сақлаш соҳаларида ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар, фан ва технология соҳасида ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон-Туркия қўшма комиссияси тўғрисидаги Протокол имзоланди. Ўзбекистон-Туркия муносабатларини янада ривожлантириш ва мустақамлаш тўғрисидаги қўшма баёотнони Президентлар -- Ислам Каримов ва Сулаймон Демирэл имзолалди. Илгари имзоланган абадий дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартнома, Консуллик Конвенцияси ҳамда фуқаролик, савдо ва жинсий ишлар бўйича ўзаро ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш ҳақидаги Шартноманинг ратификация ёрликлари алмашилди.

Куннинг иккинчи ярмида Ислам Каримовнинг Туркия Буюк Миллат Мажлиси раиси Ҳикмат Четин, Бош вазир Месут Йилмаз ҳамда «Кочхолдинг» ва Туркия иш банки раҳбарлари билан учрашувлари бўлиб ўтди.

ҚАШҚАДАРЁДА ГАЗ-КИМЁ КОМПЛЕКСИ ҚУРИЛАДИ

Қаршида Қашқадарё вилояти Ғузур туманида бунёд этилаётган Шўртан газ-кимё комплекси қурилишига тайёргарликни жаддалаштириш масалаларига бағишланган йиғилиш бўлди.

Уни Ўзбекистон Бош вазирининг биринчи ўринбосари, Шўртан газ-кимё комплекси қурилишини назорат қилиш ва мувофиқлаштириш бўйича идоралараро ҳукумат комиссиясининг раиси И. Жўрабеков бошқари.

Полиэтилен ва суיותирилган газ ишлаб чиқаришга мўлжалланган бу йирик ишоотни 2000 йилнинг охирида фойдаланишга топшириш мўлжалланган. Шу бонс, тегишли ташкилот ва идоралар раҳ-

барларига комплекс қурилишига тайёргарликни жаддалаштириш, 1998 йилнинг январь ойидан бошлаб қурилиш ишларини бошлаб буюриш юзасидан аниқ топшириқ ва кўрсатмалар берилди.

Йиғилишда республика Бош вазир ўринбосари, «Ўзбекнефтегаз» миллий корпорациясининг раиси Қ. Ҳаққулов, Қашқадарё вилояти ҳокими О. Пармонов иштирок этди.

А. ТАЙПАТОВ,
ЎЗА мухбири.

НОГИРОНЛАРГА ЭЪТИБОР

Ўзбекистон Республикасининг ногиронларни реабилитация қилиш бўйича 1996-2000 йилларга мўлжалланган давлат дастури тўғрисидаги ҳукумат қарорининг ижросини таъминлаш ва назорат этиш мақсадида тузилган Вазирлар Маҳкамаси ҳузурдаги республика ишчи гуруҳининг мажлиси бўлди.

Уни Бош вазир ўринбосари Б. Ҳамидов бошқари. Мажлисада Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раисининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг ўринбосарлари, тегишли компания ва корпорация, ижтимоий таъбиот тизими раҳбар ходимлари қатнашди.

Мажлисада Ижтимоий таъбиот вазирлиги томонидан мазкур дастурнинг шу йил ўтган тўққиз ойи мобайнидаги ижроси ҳақидаги ахбороти, шунингдек, Наманган, Сурхондарё ва Хоразм вилоятлари ҳокимликлари, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси, «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компанияси ва «Ўзавтотранс» корпорациясининг бу борада амалга оширилган ишлари, тўғрисидаги ҳисоботлари тинланди.

(ЎЗА)

ИСТИҚЛОЛ БЕРГАН САОДАТ

Яқинда худди шу шор остида пойтахтимизда Марказий Осиё халқлари маданияти Ассамблеяси ва Ўзбекистон Бадий Академияси ҳамкорлигида уюштирилган Марказий Осиёдаги мустақил давлатлар расмоларининг кўргазмаси очилган эди. Унда минтақамиз расмоларининг энг сара асарлари намойиш қилинди.

Кўргазмага тақдим этилган қардош халқлар санъаткорларининг асарлари улар бу борада янги излашлар, йўналишлар ва янгича бўёқлар қидираётганлигидан далолат берди. Қувончли томони шундаки, ушбу нуфузли кўргазмада таниқли расмолар, атоқли санъаткорлар билан бир қаторда ижод қилаётган истеъдодли ёшларнинг асарларига ҳам кенг ўрин берилди.

Мазкур асарларда қардош республикалар ҳаёти бутунлай янги, яъни бугунги куннинг хосиона нуқтани назари билан асақ этирилганлиги диққатга сазовор. Бу эса ижодкорлар орасида кенг ижодий мунозара олиб бориш имконини берди. Бу албатта, ушбу кўргазма ўз истиқлолини қадрлаётган ва мустақамлаётган ушбу давлатлар ўртасидаги ижодий алоқаларнинг янада кенгайтишига хизमत қилди.

Турсун Бой Муҳаммад,
Марказий Осиё халқлари маданияти Ассамблеяси ходими.

ЎЗБЕКISTОНДА УКРАИНА МАДАНИЯТИ КУНЛАРИ

САМАРҚАНДГА ТАШРИФ

Ўзбекистонда Украина маданияти кунлари қатнашчилари мамлакат Бош вазири ўринбосари В. Смолий бошчилигида Самарқандга келди. Меҳмонлар шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари, тарихий-меморий ёдгорликларини кўздан кечирди. Украина вакиллари буюк мунажжим Мирзо Улугбек расадхонаси, унинг мемориал музейи, Бибиҳоним масжиди, Регистон майдонидаги Шердор, Тиллакорий мадрасалари, Гўри Амир мақбарасини зўр қизиқиш билан томоҳа қилдилар. Шаҳардаги бетакрор тарихий обидаларни асраб-авайлаш ва таъмирлаш, улуг бобокалонимиз, саркарда ва давлат арбоби Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги юбилейи муносабати билан бу ерда амалга оширилган бунёдкорлик ва ободончилик ишлари уларда фойда таассурот қолдирди. Улар қадимий шаҳарда истиқлол йилларида рўй берган ўзгаришларга юқори баҳо бердилар.

Вилоят ҳокимлигида делегация шарафига қабул маросими ўтказилди. Унда вилоят ҳокими А. Мардиев ва Украина Бош вазири ўринбосари В. Смолий сўзга

чиқиб, истиқлол туфайли икки мамлакат ўртасидаги ҳар томонлама ўзаро ҳамкорлик ва маданий-марифий алоқалар янгича мазмун касб этаётгани, Ўзбекистонда Украина маданияти кунлари халқларимиз ўртасидаги дўстликни янада мустақамлашга хизмат қилишини таъкидладилар.

Ҳ. ШУКУРОВ,
ЎЗА мухбири.

ҚАДИМИЙ БУХОРО ЗИЁРАТИ

Кеча кўннинг иккинчи ярмида Ўзбекистонда Украина маданияти кунлари иштирокчилари делегацияси қадимий Бухорога келишди. Меҳмонларни вилоят ҳокими С. Ҳусенов, шаҳар жамоатчилиги вакиллари кутиб олди.

Украина Бош вазирининг ўринбосари В. Смолий бошчилигидаги делегация аъзолари Бухоро шаҳри, унинг тарихий обидалари -- Ситорай Моҳи Хоса, Арк қалъаси, Бола ҳовуз масжиди, Пойи Калон мажмуи, Тоқи растанфурушон, Тоқи саррафони савдо расталарини, Лаби ҳовуз ёдгорлиги мажмуини зўр қизиқиш билан

кўздан кечирдилар.

-- Бухоро асрлар давомида илм-фан ва маданият марказларидан бири бўлиб келгани, бу ерда нафақат ислом таълимоти, балки дунёвий фанлар ҳам чуқур ўрганилгани бизда фойда таассурот қолдирди, -- деди В. Смолий. -- «Шашмақом юрти» Бухоро санъатини ниҳоятда қадрлашадан хабардоримиз. Эртага бизнинг П. Вирский номлидаги Украинада хизмат кўрсатган миллий академик рақс ансамблимиз, таниқли артистларимиз А. Литвинов, Н. Шестакова ва бошқалар ўз чиқишлари билан сизларни хурсанд этади, Украина маданияти кунлари икки халқ дўстлигининг улкан байрамига айланади, деган умиддамиз.

И. САФАРОВ,
ЎЗА мухбири.

«Мамлакатингизда келажакка ишонч билан қараш мумкин» -- Болалар ижодий марказига таъриф буюрган украинлик артистларнинг икки фикри шундай бўлди.

СУРАТЛАРДА: учрашудан лавҳалар.
А. РИСКИБЕВ (ЎЗА)
олган суратлар.

БОЛАЛАР ВА АЁЛЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Тошкентда Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитасининг учинчи пленуми бўлди.

Унда вилоятлар ҳокимларининг хотин-қизлар ишлари бўйича ўринбосарлари, Олий Мажлис депутатлари, республика жамоат ташкилотларининг раҳбарлари иштирок этди. Олий Мажлис сессиясида ўртага қўйилган ёш авлодини тарбиялашга доир кенг миқёсда ишда мамлакат хотин-қизлар кўмиталарининг иштироки, Президент Ислам Каримовнинг сессиядаги нутқидан келиб чиқадиган масалалар муҳокама қилинди.

Республика Бош вазирининг ўринбосари, Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитасининг раиси Дилбар Ғуломова маъруза қилди. Маҳаллий хотин-қизлар кўмиталари жисмоний ва маънавий соғлом ёш авлодини тарбиялашга доир ишчи давлат ва жамоат ташкилотлари билан биргаликда, режалар асосида бажараётгани қайд этилди. Лекин бу фаолиятни янада кучайтириш мумкин ва лозим. Хотин-қизларни, айнакка қишлоқлардаги хотин-қизларни ишга жойлаштириш, уларнинг саломатлигини мустақамлаш масалаларига кўпроқ эътибор бериш зарур. Хотин-қизлар кўмиталари маҳалла фаоллари билан биргаликда хотин-қиз-

лар ва болаларни жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишига кенгроқ жалб этишлари, соғлом турмуш тарзини тарғиб қилишни кучайтиришлари керак. Ўсмирлар орасида ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш, уларни ҳуқуқий жиҳатдан тарбиялашни яхшилаш, умуман аҳоли орасида ҳуқуқ маданияти даражасини юқори кўтариш муҳим вазифа бўлиб турибди.

Пленум иштирокчилари Тошкент ва Хоразм вилоятлари хотин-қизлар кўмиталари Вазирлар Маҳкамасининг «Инсон манфаатларини таъминлаш борасида 1997 йилда амалга ошириладиган тадбирлар дастури тўғрисида»ги қарорини қандай бажараётганини ҳам муҳокама қилдилар.

Пленум қўриб чиқилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди. Пленум ишида Олий Мажлис Раисининг ўринбосари Бўришот Шодиева иштирок этди.

А. ИВАНОВА,
ЎЗА мухбири.

• ОБУНА-98

ЭЛГА ЮЗМА-ЮЗ ЧИҚИШ ОСОНМАС

Лекин касбимиз шунинг талоқи эдики. Бозор иқтисодиёти қонунини қанчалар келиб чиқиб, ҳар бир соҳада пешқадамликни интилиш кўчаиб боради. Шунингдек, газетачилик ҳам. Газетанинг ҳамиятидаги маърифат ўқувчилар сон, оммавийлиги билан белгиланади. Агар одамларни ўзимизга қарата оламсақ, ичимизда яъни, шижоат еттилмаган экан, савиямиз қанчалик юксалган экан, қанчалик обиди ҳақида ўқувчилар билан юзма-юз келиш ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Жаҳоннинг барча янгиликлари дастлаб бизнинг юртимизда айлангани керак, аввало, энг тоза хабардан биз воқиф бўлишимиз зарур, мақолаларимизни ўқитган газеталарга нисбатан кўпроқ нарса билишимиз шарт. Мухими, ҳар мақомга йўргалавермасдан, миллий озоқлик, миллат ва Ватан, келажак тақдир ҳақида ҳақиқий кўнглига салмоқли фикрларни сийдиришимиз керак. Айниқсан сўз -- отилган ўқ. Журналист чинамаслиги, одамларга кули бўлмаслиги, тағли-тубли ганини топиб гапирши лозим.

Бозорда бир тийин ҳам пул. Минг сўм ҳам. Ҳеч қимга у осмондан тушмайди. Ҳеч ким пулни суғуриб олмайди. Газетон ҳам пул кетказиб олуна бўлади. Пул тўлаб газетачиликқа ҳам. Газетанинг ҳамиятидаги маърифат ўқувчилар сон, оммавийлиги билан белгиланади. Агар одамларни ўзимизга қарата оламсақ, ичимизда яъни, шижоат еттилмаган экан, савиямиз қанчалик юксалган экан, қанчалик обиди ҳақида ўқувчилар билан юзма-юз келиш ҳақида гапирмасак ҳам бўлади. Жаҳоннинг барча янгиликлари дастлаб бизнинг юртимизда айлангани керак, аввало, энг тоза хабардан биз воқиф бўлишимиз зарур, мақолаларимизни ўқитган газеталарга нисбатан кўпроқ нарса билишимиз шарт. Мухими, ҳар мақомга йўргалавермасдан, миллий озоқлик, миллат ва Ватан, келажак тақдир ҳақида ҳақиқий кўнглига салмоқли фикрларни сийдиришимиз керак. Айниқсан сўз -- отилган ўқ. Журналист чинамаслиги, одамларга кули бўлмаслиги, тағли-тубли ганини топиб гапирши лозим.

Бугун ўзбек маърифатида фелетон жанри ҳам қўринаяпти. Борлари ҳам шунчаки, саёз олди-қочди гаплардан иборат. Таҳририятга келаятган шикоятлар, оғриқли хат ва нолаи номлар ҳам бу жанр аниқ кўннинг талаби эканлигини далолатларди. Ҳуқуқларимиз учун нафақат сиёсий-иқтисодий, балки маънавий-маданий навуларда ҳам дилтортар саҳифалар тайёрлаш ниятимиз бор. «Вазирнинг бир кун» рунда ҳурматли вазирамизимиз иш кун, уларнинг ҳаётига, оилага, одамларга нисбатан муносабати ҳақида қизқарди мақолалар эълон қилмоқчимиз.

Бугун халқ маърифати жиҳатдан юксалик сари интилмас экан, маънавият улуғланмас экан, ҳеч қандай соҳада ривожланши бўлмайди. Китоб ўқиган, хулоса қилаётган, мутаолага берилган одамнинг иши, йимони бут бўлади. Йимони бут одам емирилиб кетмайди. Миллатнинг ўнб-ўнб иши шунинг ахтирнинг тугилиши ва унинг тўлиқ қондирилиши билан чамбар-часдир. «Китоблар оламида» рунда қон-зағри кунда халққа қандай китоблар чоп

этиди, қайси халқимиз маънавиятига соя ташайди, қайсилари бузуқлик ва фахшга ўндайди, шулар ҳақида маълумотлар бериш борини қўзда тутилган.

ЎТВдаги ҳафтаининг энг қизиқ кўрсаткичи уларнинг муаллифлари билан мулоқотлар, газетоналаримизнинг «Ойна ҳақон» тўғрисидаги фикр ва мулоҳазалари ҳафтаининг маълуми бир кунда мунтазам равишда ёритиб берилиши керак. Эҳраида фикр айтиш, моҳият ва мазмун жиҳатдан юкли кўрсатув тайёрлаш бобнда мутахассисларнинг баҳсли чиқишлари уюштирилади...

Хуллас, газета бугун мамлакатимизда содир бўлган, аҳамияти жиҳатдан юртдошларимиз турмуш тарзи билан уйғунлик мавжуд ҳар қандай воқеа-ҳодисалар таҳлилининг тўлиқ бериш борини жон. Халқ бор ҳақиқатни маъно кўрсатиш орқали анласа, хис этса дуруст. Рост сўз доимо халқни ўзига қаратади, тўри йўлга чорлайди. Ҳақиқатни айтиш, барча иллатларнинг фох этиб ташлаш ушбу энг бугун ҳеч қим, ҳар нарса тўқсунлик қилолмайди. Бюроқратлар, мамансираган айрим мансабпарастларнинг аса қуёфаси халқнинг кўз ўнгида намоён бўлса яхши-да. Бунинг учун фақат мухбир масаласига виждонан ёндашиш қиёф.

Н. ҚЎҚОРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

АЙЛНАДИ СОАТ МИЛЛАРИ

ХУРМАТЛИ ТАҲРИРЛАР!

ҚУВУРЛАР РАҲБАРЛАРГА «САЛОМ БЕРМОҚДА»

«Туманимизда Чойдари деган машҳур қишлоқ бор. Беш ярим миндан зиёд аҳоли яшайди», деб ёзди Яқубов туманидаги А. Халиқов номи жамоа ҳўжаелидан Зейнод Хайдаров. Мақтубнинг давомини ўқиймиз: «Қишлоқ кўчаларини бир айлансангиз манг-тўзонга қўчилиб кетасиз. Нафақат ўзгалар, балки танишларингиз ҳам танимай қолиши ҳеч гап эмас. Қишлоқ лой, базур юрасиз. Қишлоқни кўркамлаштириш, маиший хизмат уйлари кўнайитириш, кишилар турмуш шартинини яхшилаш борасида мутлақо эътибор ўй. Энг ачинарлиси, бундан тўрт йил олдин қишлоғимиз кўчаларида темир таянчлар «кад ростлаб», газ қувурлари ўрнатилди. Хўдоеа шўкр, хўнадонларимиз энди газ билан таъминланди, деб ўйлаётгандик. Йўқ, орзулар сароб бўлиб чиқди. Тўрт йилдики, темир таянчлар ва газ қувурлари туман раҳбарларига «салом бериб» турирди. Алик оладиган бирорта мард топилмапти».

«ХАЛҚ СЎЗИ»МИ?

Кўддус Абзатовга бир гап айтсам...
-- Мен Ғаллаорол тумани, Чабели қишлоғидан телефон қиламан. Абзатов Қўшмонов булам. Ешим етмишда. Пенсияман.
-- Эшитамиз, ота.
-- Кўп йиллардан бери раҳбар бўлиб ишладим. ЎЗТВни кўриб, газеталар ўқиб бугунги жароғиларни кузатиб бораёман. Журналистларимиз ҳўзирги сиёсий-иҷтимоий иқлимни маромиде таҳлил қилишмоқда. Айниқса, телевизионда «Юзма-юз» кўрсатуви кўнчиликка маъқул келаяпти. Мен ҳам унинг ҳар бир сонини қизиқиб томоҳа қиламан. Кўрсатувини олиб бораётган Кўддус Абзатовга гапим бор: У киши барча илгор кишилар, етук сийбатчилар, зиёлилар билан дадил ва дарди сўхбат қурди. Бирок ҳўзирги кунда айрим ҳўлоқ ташкилотлар бошлиқлари, режиссарини элай олмаётган ҳўжамалар раҳбарлари, қолаверса, баъзи бир мансабдор кишилар айби билан ўз ишини ривожлантира олмаётган фермер ва тадбиркорлар билан ҳам ана шундай очик мулоқотлар ўтказилса дейман. Ушунда кўрсатув тағини дадиллашарди. Одамлар орасида янада маъқул ортар эди...

ИШОНМАРИСИМИ?

«ХАЛҚ СЎЗИ»НИНГ 1 МИЛЛИОН 850 МИНГ ОБУНАЧИСИ БОР

Президентимиз Фармонлари, Олий Мажлис томонидан қабул қилинган қонунлар ва Вазирлар Маҳкамаси қарорларидан ўз вақтида хабардор бўлиш ҳар қандай ташкилотдан ва жамоа фаолиятида муҳим аҳамиятга эа. Бусиз қўнғилдоқдай иш юритиш қийин.

Айниқ ҳисоб-китобларга қараганда, республикада 185 миң ташкилот рўйхатдан ўтган. Мақсадаги кўчак -- республика Олий Мажлиси ва Вазирлар Маҳкамасининг эа-зетаси эа шикта. «Халқ сўзи» ва «Народное слово!» Уларда сиёсий-иҷтимоий ҳаётимизнинг қанқоқ ҳазиллари таҳлили мунтазам бериб борилади. Асосийси, мамлакат миқёсидаги энг муҳим воқеалар дастлаб шу газеталарда ёришади.

Ташкилотларнинг катта-кичиклигини инобатга олиб, республика миқёсида уларнинг ҳар биридан ўртача ўнтадан киши обуна бўлиши талқин қилинади. Газеталар 1 миллион 850 миң ўқувчи эа бўлади. Ҳар қайси ташкилотдан бештадан киши обуна бўлса-чи?! Газета ўқимасдан, қўнқилди наирлардан бешбар бўлиб раҳбарини иш юритиш ҳақида бирор ҳўсоага келиш қийинроқ кечди. Неаки, ўзини ўқимасли, зиёли тушунган ҳар бир киши давлат аҳамиятига молик барча воқеа-ҳодисалардан воқиф бўлиб бориши керак. Ягона истиқомид, ҳар топ мамлакатимизнинг ҳар бир раҳбари иш бошлайдан аввал шу иккала газетани «Халқ сўзи» ва «Народное слово»ни кўздан кечирсалар...

ХАВОТИР

«ШОХРУД»ДАН ЭЪТИЁТ БЎЛИНГ!

Ўзбекистон Республикаси прокуратураси маъбулот марказидан хабар беришларича, Бухоро вилоятининг Ғиждулов, Шофиркон ва Вобешт туманлари касалхоналарининг реанация бўлимларида 9 киши мазкур спиртли ичимликдан ўткир захарланганлиги туфайли ётқизилган. Улардан 4 нафари вафот этган. Сўда оид тиббиёт ва кимё экспертизалари маълумотларига қараганда, уларнинг ҳаммаси қўлбола усулда «метил» техник спиртини тайёрлаган «Шоҳруд» аргонини истеъмол қилиб захарланган.

Бу ҳўлатлар юзасидан прокуратура ва ички ишлар идоралари эъдилик билан текшириш ўтказдилар ҳамда гунодор шахсларнинг уйларида «метил» техник спирт, қўлбола арқ тийёрлашга мўлжалланган мосламалар топилган. Айни пайтда улар ҳўдса олиниб, тергов ишлари давом этмоқда.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАНАЁТГАНДА:

НАВОЛАРГА ҚОРИШГАН РУХ

Ҳўжи бобоник бўлди. У кишининг кўллари теккан дўтор, грамматон азиз бўлди. Нони билан талғулаш қўндоғи Абдулазиз Абдураулов янада наволар қадам тедди. Ҳўзининг етмишлардан ошган қизи отасининг меҳмонларини кутиб оиди.

Абдулазиз бобонинг овозини эшитган ҳар бир юрак кўнини тавсир қўчига таслим бўлди. Қани «Бозороний»ни қўлагани бобо, қани «Ўзгўлор»ни қораклага сингирган ҳўзи?

Ҳўжи Абдулазиз Абдураулов номидagi 1-республика талови маросимиде иштирок этган Самарқанд вилояти ҳокими А. Мардиев бу таъбир ҳам «Шарк тароналари» фестивали каби халқимизга катта маънавий бойлик бўлишини таъкидлади.

Соат милларини
Қўчор НОҚОБИЛ кузатди.

ШАРҲЛОВЧИ МИНБАРИ

УКРАИНА -- ЎЗБЕКИСТОН:

ИҚТИСОДИЁТДА ХАМ ҲАМКОРМИЗ

Мамлакатимизда ўтаётган Украина маданияти кунлари икки мустақил республика ўртасида тобора ривожланиб бораётган ўзаро тенг ҳамкорликнинг ёркин намоишидир.

Худудига кўра Европада иккинчи ўринда турuviчи бу мамлакатда 128 миллат вакили истиқомат қилади. Улар орасида 20 минг нафар ўзбеклар истиқомат қилишини таъкидлаш ўринлидир.

Украина индустриясининг асосий тармоқлари қора металлургия, машинасозлик ва металлургия қайта ишлаш, ёқилги ва озиқ-овқат саноатидир. Айна пайтда мамлакат иқтисодиётида қишлоқ ҳўжалиги тармоғи алоҳида ўрин тутиб, кенг майдонларда қанд лавлаги, лон эканлари етиштирилади. Ҳозирги пайтда Украина иқтисодиёти мураккаб даври бошдан кечиряпти.

Мустақилликни қўлга киритган Украина ҳам, Ўзбекистон ҳам ўзаро алоқаларни яхши йўлга қўйишга интилади. Ўзбекистон мустақиллигининг дастлабки ойларида Тошкентга ҳўкумат делегацияси ташриф буюрди. Унда Ўзбекистон ва Украина Республикалари ўртасида давлатлараро шартнома имзоланди. Келгуси йили Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов Украинага давлат ташриф билан бориши ўрачўшуб аюбайида қатор муҳим ҳўжатлар, жумлалан, Ўзбекистон ва Украина ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик қилиш ҳақидаги Шартнома имзоланди.

1993 йил февралда Украина ҳўкумат делегацияси Ўзбекистонга расмий сафар қилди. 1992 йилнинг савдо-иқтисодий ҳамкорлик яқунлари таҳлил қилинди, иқтисодиёт, фан ва маданият соҳаларида ўзаро алоқа ўратиш истиқболлари муҳокама этилди, қатор муҳим ҳўжатлар имзоланди. Тошкент имзоланган битимларни амалга ошириш бўйича доимий ишловчи Ўзбекистон -- Украина комиссиясини тузишди. Украина портлари, қурулғулари ва болалар оромгоҳларидан Ўзбекистон фойдаланиши тўғрисида шартномага эришилди.

1993 йил февралда Украина ҳўкумат делегацияси Ўзбекистонга расмий сафар қилди. 1992 йилнинг савдо-иқтисодий ҳамкорлик яқунлари таҳлил қилинди, иқтисодиёт, фан ва маданият соҳаларида ўзаро алоқа ўратиш истиқболлари муҳокама этилди, қатор муҳим ҳўжатлар имзоланди. Тошкент имзоланган битимларни амалга ошириш бўйича доимий ишловчи Ўзбекистон -- Украина комиссиясини тузишди. Украина портлари, қурулғулари ва болалар оромгоҳларидан Ўзбекистон фойдаланиши тўғрисида шартномага эришилди.

Украина портлари, қурулғулари ва болалар оромгоҳларидан Ўзбекистон фойдаланиши тўғрисида шартномага эришилди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримовнинг 1994 йил 10-11 ноябрь кунларида Украинага ташрифи икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни янада юксак поғонага кўтарди. Давлатлараро муносабатларни тенг ва ўзаро манфаатли неғизда қуриш маъқул эканлиги тасдиқланди. 1995 йилнинг июнида Украина Президенти Леонид Кучма Ўзбекистонга расмий ташриф буюрди. Ушбу ташриф давомида томонлар ҳалқаро муносабатларда қабул қилинган иқтисодий ҳамкорликнинг турли шакллари ривожлантириши учун шарт-шароит яратиш тўғрисида келишиб олдилар. Ўзбекистон ва Украина давлат идоралари ва, мулк шаклидан қатъий назар, ҳўжалик субъектлари ўртасида савдо-иқтисодий алоқаларни кенгайтириш зарурлигини таъкидлашди.

Ўзаро ҳамкорликни чўқурлаштириш ва яқинлаштиришда кейинчалик имзоланган турли даражадаги 11 та ҳўжат Ўзбекистон -- Украина муносабатлари ҳўкуқи майдонини кенгайтирди ва мустаҳкамлади. Шу йил 28' марта МДҲ давлат раҳбарларининг Москва саммитида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов ва Украина Президенти Леонид Кучма икки давлат ўртасидаги ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантириш бўйича қўшма комиссия тузиш тўғрисида протоколни имзолашди. Шу йилнинг апрелида қўшма комиссиянинг биринчи мажлиси бўлиб ўтди.

Бугунги кунда иккала мамлакатнинг савдо-иқтисодий муносабатлари томонларнинг ўзаро бир-бирини тушуниш ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга интилиш руҳида давом этмоқда. Ҳар икки томон ўртасида иқтисодий ҳамкорликни яхшилаш учун қатор битим, декларация ва протоколлар амал қилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси ва Украина ўртасида саноат ва қишлоқ ҳўжалигининг турли тармоқларида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ай-

рибош қилинмоқда. 1996 йилда товар айрибошлаш 200 миллион доллардан зиёд, экспорт -- қарийб 36 миллион, импорт -- 166 миллиондан ортқ АҚШ долларини ташкил этди. 1996 йилда экспорт қилинган маҳсулотлар ичида пахта толаси (10,5 фойз), ип-газма (10,1 фойз), тамаки (10,1 фойз), минерал ёқилги, нефть (31,1 фойз) устуналик қилди. Импортда эса шаклар ва қандолар маҳсулотлари (24,1 фойз), қора металл (19,7 фойз), қора металлдан олинган маҳсулотлар (20,3 фойз), механик усқуналар (7,9 фойз), мис ва ундан олинган маҳсулотлар (6,6 фойз) асосий ўринни эгаллади.

1997 йилнинг 9 ойи мобайнида жўнатиш ва олиб келиш ҳажми деярли 258 миллион долларни ташкил этди...

Бугунги кунгача Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида Украина сармоядорлари иштирокида қурилган 20 та корхона рўйхатдан ўтган бўлиб, улардан 16 таси қўшма корхона ва 4 таси фақат Украина сармояси ҳисобида қурилган корхоналардир.

Кўшма корхоналар асосан ишлаб чиқаришга этиборни қаратаётганликлари диққатга сазовор. Чўночки «Интертехфарм» қўшма корхонаси соғлиқни сақлаш тизимида тиббий препаратлар, дори-дармонлар етказиб беради. Корхонада келгуси йилда 35 тонна дори-дармон тайёрлаш йўлга қўйилади. «Ўзавтотранс-Днепрсервис» корхонаси олдида юк автомобиллари шинаси етказиб бериш бора-сида катта истиқболлар очилмоқда. Бу ерда шиналарни таймирлаш, тиклаш ва кафолатли ишлаш муддатини узайтириш бўйича энг янги технологиялар қўлланилмоқда. «Осиё Металл Трейдинг» Ўзбекистон-Украина корхоналари ўз фаолиятини савдо-воситачилик хизматида бошлаб, кейинчалик иссиқхона ва лимонзорлар учун металл қурилмалари ишлаб чиқаришга киришиди. Бу ердаги мутахассислар Патон номидаги Киев электрпайванд институтини билан яқиндан ҳамкорлик қилишмоқда. Корхона ояига 200 тоннагача электронлар ишлаб

чиқариш қувватига эришишни қўзғалапти. Шунингдек, «Стал-Метиз» корхонасида метизлар ва электродлар, «Мадакор-Транзит АГ» корхонасида тепловозлар ва электровозлар учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Хоразм вилоятининг Янгибўзор шаҳрида «Киев-Хоразм» корхонаси қишлоқ ҳўжалиги техникаси учун ноёб эҳтиёт қисмлар тайёрлаш борасида барқарор ютуқларга эришмоқда. Тошкентда фаолият кўрсатаётган «Торсвик МНМ» қўшма корхонаси чиқараётган қурилиш ашёларидан Темирйўл тарихи Давлат музейи, Олимпия шўхрати музейи, теннис корти каби иншоотларда кенг фойдаланилди. Бу ерда 240 киши меҳнат қилаётди ва ояига 20 миллион сўм пул маблағи айланиб турибди.

Ўзбекистон Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги статистика давлат департаменти маълумотларига кўра, Украина сармоядорлари иштирок этган корхоналарда 1996 йилда салкам 31 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилиди. Бу аввалги йилдаги нисбатан анча кўпдир.

Украина иштирок этган корхоналарда экспорт қилинган маҳсулот ва хизмат ҳажми 1996 йилда 945,4 минг АҚШ долларига етди. Давлат божхона қўмитаси маълумотларининг кўрсатишича, Украинадан келтирилган маблағ ҳисобига қурилган корхоналар экспорт қилган маҳсулот ва хизмат ҳажми 1997 йилнинг биринчи ярмида 322,5 минг АҚШ долларини ташкил этган.

Украина ва Ўзбекистон ўртасидаги азалий алоқалар анча йилларга бориб тақалади. Ўзбек хонандасининг ёқимли овози Киев ёки Одессада баралла янграса, бизнинг юртимизда ҳам Шевченко асарларини китоб жавонларидан ардоқлаб келишган. Икки бағри кенг халқнинг маданият алоқалари иқтисодий борди-келиди билан янада мустаҳкамланса, айна кўнгилдагидек иш бўлади.

Шўхрат ЖАББОРОВ, иқтисодий шарҳловчи.

ҚУТЛУФ КУН

Президентимиз Ислоҳ Каримов Хиванинг 2500 йиллиги тантаналарида бу шаҳарда бобокалон олимларимиз ташкил этган академияни қайта тиклаш зарурлиги борлигини ҳақли сўзларда эътироф этди. Утмишда Самарқанд ва Бухоро каби тарихий шаҳарларимиз ҳам Шарқнинг йирик илм-фан маркази ҳисобланган. Буюк алломаларимиз ўша даврда турли соҳаларда эришган ютуқ ва тажрибалар бугунги кунда ҳам ўз аҳамиятини йўқотгани йўқ. Буюк Илақ йўлида жойлашган Самарқанд асрлар давомида Фарб ва Шарқни боғловчи кўприк ҳисобланган. Мамлакатлараро дўстлик, ҳамкорлик, илм-фан, иқтисодий ва маданий-маърифий алоқаларни мустаҳкамлашда бу қадим шаҳар муҳим аҳамият касб этган.

Самарқандда Мирзо Улуғбек ташкил этган фалакит-астрономия академиясининг доғруғи етти иқлимга келган. Бу академияда Гибсиддин Жамшид ал-Қоший, Аловуддин Али ибн Муҳаммад ал-Қушчи, Ҳасан Мирзи Чалабий, Мусо ибн Муҳаммад Қозилода Румий, Ҳусайн Биржадий каби машҳур олимлар ўларнинг иқтидор соҳақилларини юзга чиқаришган, илм-фан ривожига катта таъсир кўрсатишган.

Истиқлол айтиш кераки, Самарқанд ҳаётида янги саҳифа очди. Бугунги кунда шаҳарда бешта олиё йўқ урти, ўнаб техникум ва коллеж, икки илмий таъкирши институт, Ўзбекистон фанлар академиясининг бўлими, ЮНЕСКОнинг Марказий Осиёни ўраниш институти ва бошқа бир қатор маданий-маърифий таъкилотлар фаолият кўрсатмоқда. Самарқанддаги йирик ўқув марказларидан Бири Алишер Навоий номидаги Давлат Университетидир.

Бугун етмиш ёшга тўлган доғруғун Самарқанд шаҳрида олиё таълим тизимининг ривожланиши ва шаклланишида асосий рольдоғруғи вазирасини ўтаган. Ҳозирги кунга қадар унинг бағридан тиббиёт, қишлоқ ҳўжалиги, савдо ҳамда чет тиллар институтлари ўсиб чиқиб, мустақил ўқув юртига айланди. Уртан даврда университетда тахсил олган ва ишлаган олимларнинг 30 дан ортқи Ўзбекистон ФА нинг ҳақуқий ва муҳбир аъзолигига сайландилар. Жумлалан, Ироҳим Мўминов, Султон Умаров, Убай Орилов, Яхё Фўломов, Аловуддин Баҳоувиддинов, Қодир Зоғиров, Воҳид Абдуллоев, Акрам Нарзиқулов, Ақобир Аҳмадов каби академиклар билан халқимиз ҳақли равишда фахрланган.

Мамлакатимизнинг бозор иқтисодиётига ўтиши, ҳўқуқий -- демократик давлат қуришга киришиш, таълим-маъ-

Шунингдек, доғруғунда халқ ардоқлаган Ҳамид Олимжон, Уйғун, Миртемир, Усмон Носир, Ҳасан Пулат, Амин Умарий, Ҳабиб Юсуфий, Ойдин, Асқад Мўхтор сингари бир қатор таниқли ёзувчи ва шoirлар таълим олишган. Академик шоир Фағур Фўлом Самарқанд доғруғунини ҳақда қуйидаги сатрларни битган эди:

Ватанга -- жамоли жаҳон орони бергучи фарзандлар бешиги бу ер. Шарҳда маърифатнинг аниқ юзини Бениқоб кўрсатган эшиги бу

маърифий жараёнга ва хорихий тилларни ўранишга эътиборинг кўчайиш муносабати билан бугун янги муносабатларга эҳтиёт туғилмоқда. Иқтисодиёт, ҳўқуқшунослик, экология ва тўрқошнослик факультетлари, чет тиллар кафедралари ва иқтисодий гуманитар фанлар деканатлари ташкил этилди. Кейинги икки йил ичида 18 иқтисодий бўйича мутахассислар тайёрлашга киришилди. Эндиликда республикамизда тайёрландиган жами 85 иқтисодий мутахассисларнинг 39 турини бизнинг доғруғун етказиб беради.

Агар таъбир жоиз бўлса, иқтисодий

ИЛМ ВА МАЪРИФАТ БЕШИГИ

Хозирги кунда доғруғунда 17 та факультет маъвуд бўлиб, унда 7300 талаба тахсил олмоқда. 95 кафедра ва ўнаб лабораторияларда 100 дан ортқ фан доктори ва профессорлар, 700 га яқин фан номзодлари талабаларга фан сирларини ўратмоқда ва халқ ҳўжалигининг турли соҳаларида тадқиқот ишлари олиб боришмоқда. Жаҳоннинг 50га яқин тилларида нашр этилган 3 миллиондан ортқ адабиётини ўз ичига олган кутубхона ишлаб турибди. Шарқ қўлэмалари бўлимида эса, 11 мингга яқин нодир китоблар сақланган.

Мамлакатимизда барча соҳаларда бўлгани сингари олиё таълим тизимида ҳам бугун чўқур ислохотлар жараёни кечмоқда. Маълумки, қабул тизимида жорий этилган тест синовлари яхши натижалар бераётгани, барчамизга янги маълум. Биз олиё таълим соҳасидаги ишимизни, тайёрлаётган мутахассисларимизни жаҳон андозалари даражасига етказиш ниятдағимиз. Три, доғруғун тахсилни олган ёшлар жаҳоннинг барча мамлакатларидан эркин ва ҳурмат-эътибор билан ишлаш имкониятларига эга бўлинлар. Бу вазираси амалга ошириш учун бизда имконият ва салоҳият етарлидир.

Доғруғунда ўқув-тарбия жараёни тақомиллаштириш соҳасида ҳам салмоқли ютуқлар қўлга киритилмоқда. Замон талабига мос берадиган янги жиҳозлар ва техник воситалар, компьютерлар кенг миқёсда жорий қилинмоқда.

Мамлакатимизнинг бозор иқтисодиётига ўтиши, ҳўқуқий -- демократик давлат қуришга киришиш, таълим-маъ-

тараккиёт жамиятимизнинг танаси, маънавият ва маърифат, сиёсий етуқлик унинг руҳи, ақли ва жонидир. Демак, биз нафақат малакали мутахассислар, балки маънавий жиҳатдан етуқ, баркамол инсонларни тарбиялаб етиштиришга алоҳида эътибор беришимиз керак. Талабалар ўртасидаги олиб борилаётган тарбиявий ишларнинг асосий йўналиши уларнинг маънавий савиясини кўтаришга қаратилган. Ҳар йили барча гуруҳ ва факультетларда ёш истеъоддорларнинг «Доғруғун баҳори», «Наврўз», «Ўзбекистон -- Ватаним мамий» сингари қўриқ-танловлари ўтказилмоқда. Талабалар замонамизга мос мутахассислар бўлиб етишиши учун етти имкониятлар яратилган. Барча иқтисодий тарбиявий дарслик-қўланмалар етарли. Иккита ўқув кутубхонаси, сақимта ўқув хонаси талабалар ихтиёрига бериб қўйилган. Учта ётоқхона маъвуд бўлиб, яна 560 ўриқли ётоқхона қурилмоқда. Уртан ўқув йилида талабаларга 480 минг сўмлик моддий ердам кўрсатилди. Кундузги бўлим талабаларининг ҳаммаси стипендия билан таъминланган. Энг алочи талабалар учун Алишер Навоий ва Мирзо Улуғбек номидаги стипендиялар жорий этилган. Ҳўқуқшунослик факультетининг талабаси З. Содиқонова эса юксак соғрин -- Президент стипендиясини олишга муваффақ бўлди.

Иқтисодиёт факультетининг икки талабаси энг мутахассислик стипендиясини олишга муваффақ бўлди. Иқтисодиёт факультетининг икки талабаси энг мутахассислик стипендиясини олишга муваффақ бўлди.

Кейинги йилларда доғруғунда қатор хорихий мамлакатлар билан том маънодаги ҳамкорлик алоқалари йўлга қўйилди. Хитой, Покистон, Олмония, Италия, Миср Араб Республикаси, Англия, Бельгия, Исроил, Россия, Укра-

илмий жамоатчилиги томонидан тан олинмоқда. Ҳозир доғруғуннинг 5 нафар олими Нью-Йорк университетининг академикалари, профессорлардан 3 киши эса Халқаро Информатика Академиясининг аъзолигига сайланган.

Еттичи олимлар Москвадаги Халқаро Ахборот Академияси, Дубна Халқаро ядро физикаси институти, Минсқдаги Халқаро Лингвистлар Ассоциацияси тадқиқотларида фаол иштирок этмоқдалар. Шу ўринда Самарқанд доғруғунини Евро-Осиё университетлари ассоциацияси ва халқаро университетлар президентиари ассоциациясининг ҳақуқий аъзоси эканлигини ҳам алоҳида таъкидлаб ўтишимиз керак.

Кейинги йилларда яна диққатга сазовор янгиликлардан бири шу бўлдики, доғруғун қошида ёшларни касб-ҳўнасини ўратадиган менежмент ва бизнес мактаблари ташкил этилди. Олиё ўқув юртиларига ўқишга киролмаган ёки қисқа муддатда бирор мутахассисликни эгаллашни орзу қилган ўрта маълумотли ёшлар шу мактабларда тахсил олмоқдалар. Улар қисқа фурсатда ҳисобчи, иқтисоди, молия ва солиқ идораларида иш қирувчи, электрон ҳисоблаш машиналарини бошқаруви ва бошқа касбнинг сир-асрорларини ўранишди.

Самарқанд доғруғунининг ўқитувчилари ва илмий ходимлари ҳозирги кунда яна мақсад билан фаолият кўрсатишмоқда. У ҳам бўлса, ўқув жараёнини янада тақомиллаштириш, халқ таълими ишини ривожлантиришга сийқидилдан хизмат қилишдир.

Жўра САТТОВОВ, СамДД ректори, академик.

СУРАТ -- АЙБНОМА

1996 йил 6 ноябрь куни халқ депутатлари Наманган вилоят кенешининг навбатдан ташқари сессиясида Нурин туманида пишиқ гўшти ишлаб чиқаришдаги корхона йўқлиги таъкид қилинди...

Нижоят, гўшт заводи учун 13 гектар ер ажратилди. Қурилиш ишларини олиб бориш «Ўзуриллишматериаллари» давлат концернига топширилди. Бош нудратчи эдиб «Наманганқурилиш» трести белгиланди. Бу хабарларни эшитган норинликлар бир-бирларини табриқлашди. Чўнқи завод

1997 йилда ишга туширилиши керак эди-да. Мана, йил ҳам яқунлашган. Уртан даврда «Наманганқурилиш» трести томонидан 14,5 миллион сўмлик иш бажарилиди ва... тўхтаб қолди. Завод маҳсулотига кўз тиклаб турган аҳоли эса ҳайрон. Аввалгидек, лой-пахсадан уй қуришни ҳам, пишиқ гўшга эмий боғлашни ҳам билмай туришибди.

Т. ХАМРОҚУЛОВ, «Халқ сўзи» муҳбири, Муаллиф олган суратлар.

ШИШАСОЗЛИК РАВНАҚ ТОПАДИ

садорлик жамияти раҳбарияти корхонанинг тўтган маъкенни янада мустаҳкамлашга бел боғлаган, бюртмалар ўз муддатда бажарилмоқда, маҳсулотлар сифати яхшиланиб борапти. Бу ерда бозор иқтисоди шароитида корхонага миҳозлар ортирғини чўқур ҳис қилишди. Худди шу сабаби корхонадаги ишлар келажакни ўйлаб ташкил қилинмоқда. Ҳозирнинг ўзида «Газалкент ойна» янги йил учун бюртмаларнинг каттагина рўйхатига эга, бу эса ишлаб чиқариш ўринларини қизгин иш билан таъминлаш имкониятини берапти.

Маҳсулот муаммосининг ҳал этилиши корхонанинг бир маромада фаолият юритишига олиб келди. «Ўзуриллишматериал» ҳиссадорлик жамияти бу корхонани сода хомаёси ва Россиядан ўтга чидамли гишлар билан таъминламоқда. «Майский»даги бой қум захирасини ўзлаштиришга киришилди. Авваллари шишасозликнинг муҳим таркибий қисми бўлган бундай қум Тожикистондан келтирилган эди. Бу республика ҳудудидан юз бераётган ҳам-

тиёжи моллари цехида стаканлар, қалаҳ буюмлар, фужерлар, қанд-қурс солиб қўйилган тиница ишлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

«Газалкент ойна» ўз фойдаланиши харидорлар эҳтиёжига мослаб ташкил этаётди. Чўнқи ҳозирги пайтда республикамизда қурилишлар авж олмоқда ва бундай шароитда миҳозларни йўқотиб қўямаслик корхоналар учун жуда-жуда муҳимдир.

Абдувоҳид ХОТАМОВ, ўз муҳбиримиз. СУРАТЛАРДА: маҳсулотлар сифатини назоратчи Мухаббат Худойберганаева (чапдан) ва Назира Абдулаева ваалар текширишмоқда; сийқалооччи Шерзод Шоинолов. В. БАЕКАНОВ олган суратлар.

ЛУКМА ХОМ СУВ ИЧМАНГ!

Кейинги йилларда Жиззах вилоятида тоза ичимлик суви танқислиги яққол сезилиб қолди. Сабаби нимада? Маҳаллий раҳбарлар бунга турли баҳоналарни рўяқ қилмоқдалар. Аслида, фикримизча, бу танқисликнинг бош сабаби исроғарчилик, ҳўжасизлик, лоқайдликдир.

Жиззах шаҳри ҳудудидан жойлашган «Санзор» бош сув узатғини ишооти, асосан, Пахтакор ва Дўстлик туманилари аҳолисини оби-ҳаёт билан таъминлайди. Узок муддат фойдаланиш, назоратсизлик тўғруғи тармоқдаги қувурлар чириб, қўлпаб тешиklar пайдо бўлган. Бу тешиklarдан сизиб чиққан сув эса суъий қўлчаларни ҳосил қилган. Қони захар ана шу сув насослар ердамида ана қувурларга тортиб олиниб, ҳўжаликларда ердамики сув ишоотларига, ундан хонадонларга юборилмоқда. Натихада Акмал Икромов нолими дехқон-фермер ҳўжалиқларини уюшмаси ҳудудида ич терлама касалини тарқатган эди.

Шундан сўнг сув қувурларининг салкам ярмини алмаштирилди. Аммо янги етказилган бу кўчк етмас пўлат қувурларнинг ҳолати ҳам ачинарли: ҳўма қролмамас йўқ, ер қазасидан ўтказилган. Шу боис айрим шовзолар ўз манфаатларини қўлаб, қувурни тешган ҳолда қўлпаба блоқлар, фанворлар ясаб олишга улғурди. Бу ҳали нимада? Бош ишоотдан «Навоҳор» дехқон-фермер ҳўжалиқлари уюшмаси қўрғонига нари борса ўн чакрим қовлади. Шу мусофанинг тўрт жойида «булоқ» қайнаётган бўлса, яна шўна жойида ичимлик суви осмону фалакка отилиб етибди. Натихти, мутаасиди ташиқлот раҳбарлари бу йўлдан бирор марта юриб, ана шу ноҳус манзарани кўрмаган бўлсалар?

«Газалкент ойна» ҳиссадорлик жамияти, афтидан, ўз ҳаётининг хомаёи муаммоси билан боғлиқ оғир даврларини ортда қолдирди. Корхона шу кунларда бир маромада, узуксиз ишлапти. Бу ердан бюртмачиларга ҳар кунин 7,5 минг квадрат метргача дераза ойнаси жўнатишмоқда.

ни булақларга ажратиш кони-струкциясининг ўзгартирилиши маҳсулот исроғарчилигини камайитрди ва бир йилда қўшимча 100 минг сўм даромад келтира бошлади. Гари корхона пойтахт вилоятига жойлашган бўлса-да, унинг маҳсулотлари бугун республика бўйлаб тарқалмоқда. «Газалкент ойна» юқлари ортирган контейнерлар мамлакатнинг йирик қурилишларида йўл олипти. Бюртмачилар орасида нефть ва газ саноати манзиллари, энергетиклар ва электрлаштириш ташкилотлари, халқ таълими муассасалари ҳам бор. Айнақса шаҳарлар ва қишлоқлардаги қишқи мавсумга тайёрлашга киришилган ҳозирги кунларда бундай бюртмалар янада кўпайди. Шўни айтиш керакики, ҳис-

САБОҚ

Шу йилнинг йигирма бешинчи июнида мамлакатимиз Президентининг «Хуқуқий тарғиботни яхшилаш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш, ҳуқуқшунос кадрлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш, жамоатчилик фикрини ўрганиш ишини яхшилаш тўғрисида»ги Фармони эълон қилинди.

Ушбу Фармон ва унинг ижроси юзасидан қабул қилинган қарорлар ҳуқуқ соҳасида амалий ислоҳотларга йўл очиб берди. Биргина суд органлари фаолиятига тўхталадиган бўлсак, одил сулвон ҳақиқий, адолатли бўлишига эришиш, суднинг фақат жазоловчи идора эмас, балки фуқароларнинг ҳақ-ҳуқуқларини, бурчларини ҳимоя қилувчи, инсон эркинликларини рўйбга чиқаришга кўмаклашувчи, ҳар қандай ташкилот ва мансабдор шахсларнинг қонунсиз хатти-ҳаракатига чек қўйиб, ҳуқуқ тартибот ўрната олишга қўйиб идора сифатида намоён бўлиши учун анчагина илҳомий ўзгаришлар қилинган.

Бирок тўлғандан тажрибалар бу борда олиб борилаётган ишларнинг ҳали етарли даражада эмаслигини кўрсатиб турибди. Бош

ли ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳақида етарли тушунича эга эмаслар, ёки бузилган, паймол этилган ҳуқуқларини суд орқали тиклашга, муҳофаза этишга тўлиқ ишонмайдилар.

Ана шу қонуннинг биринчи моддасида содда тил билан ҳар бир фуқаро дав-

мансабдор шахсларнинг қарорлари устидан судга шикоят қилишни мумкинлиги ҳам кўрсатиб ўтилган. Хўш, Конституциявий суднинг ваколатига кирадиган ёки шикоят қилишнинг ўзгача тартиби белгиланган шикоятлар деганда нимани тушуниш мумкин? Бунда қонун асосида ўрнатилган махсус тартибни

Қонундан топасиз. Жумладан, иккинчи моддасига мувофиқ: -- фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари бузилишига сабаб туғилганда; -- уларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини рўйбга чиқаришга монелик қилинганда; -- қонунга хилоф ҳолда фуқаро зиммасига қандай

ҳужжатларни тўғрилаб бериш мажбуриятини юклайди. Айтилган, фуқароларнинг автотранспорт воситасини рўйхатга олишдаги, паспортда миллати ҳақидаги ёзувини ўзгариштириш сўрагандаги талаблари асоссиз рад этилганда ҳам тортинмай, суд идораларига ариза билан мурожаат қилишлари мумкин.

Ваколати бўлмаган шахсининг фуқарога жарима солганида, фуқаро қурган ёки сотиб олган уйини рўйхатдан ўтказмаганда ҳам, бу ҳаракатлар асоссиз рад топилса, суд мансабдор шахсларга қонуний мажбуриятлар юклаб, уни ижро қилдилади.

Фуқаролар ана шуни ҳам билишлари зарурки, шикоят уларнинг хоҳишларига кўра, ўзлари яшаётган жойдаги ёки устидан шикоят қилинаётган мансабдор шахснинг ишончаси жойлашган ҳудуддаги судга ўз ҳуқуқ ёки эркинлиги бузилганидан хабардор бўлган кундан бошлаб, уч ой мудат ичида мурожаат этиши шарт. Агар бу мудат узрли сабабларга кўра ўтказиб юборилган тақдирда ҳам суд томонидан тикланиши мумкин.

Зояр АЛИЕВ, Жиззах вилоят судининг раиси.

БИРОВ ҲУҚУҚИНГИЗНИ БУЗДИМИ; СУДГА БЕРИНГ

лат органлари, корхона ва муассасалар, ташкилот, жамоат бирлашмалари, ўз-ўзини бошқариш органлари ёхуд мансабдор шахсларнинг қонуний ҳаракатлари туфайли ўз ҳуқуқ-эркинликларини бузилган деб ҳисобласалар, судга шикоят билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эга эканликларини ёзиб қўйиб, органлар учун жиноят -- процессуал, фуқаролик -- процессуал қонунда ҳамда маъмурий жавобгарлик ҳақидаги қонунда судга шикоят қилишнинг ўзгача тартиби аниқ-равшан ифода этилган. Бунга фуқаролар юқорида санаб ўтилган органлар ва масъул кишилардан сўраб билишлари мумкин.

тушуниш керак. Яъни суд, судья, прокурор, терговчи, суриштирувчи, суд ижрочиси, маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишларни кўришга ваколатли бўлган органлар учун жиноят -- процессуал, фуқаролик -- процессуал қонунда ҳамда маъмурий жавобгарлик ҳақидаги қонунда судга шикоят қилишнинг ўзгача тартиби аниқ-равшан ифода этилган. Бунга фуқаролар юқорида санаб ўтилган органлар ва масъул кишилардан сўраб билишлари мумкин.

Табийи асосда тугилади: қандай ҳаракатлар устидан судга шикоят қилиш лозим? Бунинг жавобини ҳам ўша

БАДНАФСЛИК БАЛОСИ

Солиқчиларнинг бир одати бор. Бажарилган ишларни вақти-вақти билан таҳлил этиб ўзлари учун ҳулосалар чиқариб борадилар. Яқинда улар жорий йилнинг ўтган ойларида ўтказилган рейд ва текширувлар якуини умумлаштиридилар. Анчагина иш қилинибди. Биргина назорат касса машиналари ўнлаб марта текширилибди.

... Китоб туманидаги Ибн Сино номи ҳусеини дорихона олдирық бир текширилганда назорат касса машинасини ишлашга таянганликни аниқланган эди. Ушундан муҳитга жиҳдий эътирозлар билдирилган эди.

Яқинда мажур дорихона такоран текширилди. Бу ерда яна эскича аҳвол давом этаётганлиги маълум бўлди. Назорат касса машинасида пул тушуми охириги марта қонун ўтказилганлиги номаълум эди. Муҳир пулни вақтида банкга топширмай, ўз билганича сарфлаб юрган экан. Унинг талба-таърифуи бу гал қабул қилинмади. Унга нисбатан жиноий иш кўзғатилиб, бир йиллик мудатта аҳлоқ тўзатиш ишларига жалб этилди.

Самарқанддаги Ойбек номи ҳиссасорлик жамиятига қарашли 25-дўкон муҳири М. Абдувалимов ва 14-дўкон муҳири Б. Мирзев ҳам Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Аҳоли билан пуллик ҳисоб-китобларни амалга оширишда назорат касса машиналарини мажбурий равишда қўллаш тартиби тўғрисида»ги қарорини қарийб уч йилдан бери бажармай келишяпти.

Шу боис, солиқчилар текширувдан сўнг М. Абдувалимов бир йиллик аҳлоқ тўзатиш ишларига жалб этилди. Б. Мирзев эса 7500 сўм жаримага тортилди.

Афсуски, белгиланган талабларни бажармаётган дўкон муҳирлари фақат шуларгина эмас. Текширувлар давомида 11 миңдан ортиқ ҳолатда турли хил қонунбузарликларга йўл қўйилганлиги аниқланди. Салкам ўн миңга яқин қонунбузарга нисбатан 23,1 миллион сўм маъмурий жарима қўлланилди, 622 киши устидан эса жиноий иш кўзғатилди.

Президент фармонлари ва ҳуқуқат қарорлари жойларда қандай бажарилаётганлигини биз мунга таҳлил қилишга борамиз, дейди Давлат солиқ қўмитаси савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси қорхоналарини назорат қилиш бошқармаси бошлиғи Абдусалом Исоҳужаев. - Шу йўналишда солиқчиларимиз йил бошидан бери 46 миңдан ортиқ текшириш ўтказдилар. Уларнинг 80,8 фолида Фармон ва қарорларни бажаришда турли хил қонунбузарликка йўл қўйилганлиги маълум бўлди. Пирозовларда давлат бюджетига 375,3 миллион сўм солиқни молиявий жаримаси билан қўшимча ҳисоблашга тўғри келди.

амалга оширилмоқда. Ўтган ойларида жойларда мажур қарор қандай бажарилаётганлиги 6630 марта текширилди ва 1612 ҳолатда қонунбузарликка йўл қўйилганлиги аниқланди.

«Бухоролон маҳсулотлари» ҳиссасорлик жамиятида текширув ўтказилганда фуқаролардан Р. Умаров, Б. Шокиров ва А. Исмоилов фонд учун ақра тилган 5,5 тонна уни гайриқонуний йўллар билан олиб чиқиб кетаётганларида қўлга тушилди. Ушбу ҳолат бўйича текширув ҳужжатлари расмийлаштирилиб, Бухоро шаҳар Тўқимачлик тумани прокуратурасига юборилди.

«Пешку» савдо ишлаб чиқариш ҳиссасорлик жамиятига қарашли 24-дўкон сотувчиси Р. Хайитова нисбатан ҳам жиноий иш кўзғатилди. Чунки у ёғ, уни каби кундалик рўзгор учун зарур маҳсулотларни яшириб сотишга, шу йўл билан сўний тақвильлик яратишга одаланиб қолган экан.

Андижон вилояти Балқич туманидаги биргина «Обидхон» ҳусеини дўкон муҳири М. Исмонова 1 миллион 261,4 миң сўм нақд пул тушумини банк муассасасига топширмай ўз эҳтижи учун сарфлаб юрган экан. Бу ҳаракатлари учун энди у қонун олдида жавоб беради. Худди шундай ноҳусу манзара «Қумқўрғон» улгуржи-чакана савдо ҳиссасорлик жамияти бажармасида, шунингдек, Термиз шаҳридаги «Лол» ҳиссасорлик жамиятида ҳам аниқланди. Бундай мисолларни бошқа вилоятлардан ҳам келтириш мумкин. Қонунбузарликка йўл қўйган 3264 нафар мансабдор шахс энди 10,2 миллион сўмлик маъмурий жарима тўлашга мажбур бўляпти. Баъзи ҳолатлар бўйича эса жиноий иш кўзғатилди.

Турли йўл қўйиб эгри йўлга урини ураётган балнафсарлар энди ўз қилмишларини пушаймон бўлиб ўтирибдилар.

Ж. НОСИРОВ, Давлат солиқ қўмитаси маъбуот хизмати раҳбари.

«Булоқбоши ипаги» очик турдаги ҳиссасорлик жамияти ишчилари бу йил 300 тонна пилани қайта ишлаб, фабрикаларга сифатли ипак етказиб бериш учун астойдил аҳд қилишган. Иш 2 сменада ташкил қилинган бу корхонада 680 нафар қишлоқ ёшлари меҳнат қилишмоқда. СУРАТДА: Мўмина Абдувахобова маҳсулот сифатини кўздан кеңирмоқда. Ҳ. ТОҲИРОВ олган сурат.

МУАЛЛИМНИ МАШҲУР ЭТДИ

«Халқ сўзи» мени-оддий бир ўқитувчини бутун мамлакатта танитди, -- дейди Олтинқўл туманидаги «Намуна» жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи нафақахўр Набижон ота Ҳасанов. Дарҳақиқат шундай. Зеро, Набижон ота 8 сотихли мўъжазгина ховлисда «Батат» картошкаси, қулупнай, тоғ зираси, хурмо, шафтоли, сабзи-

пиёз, ошқўк, узум етиштириб ҳамқишлоқларини хайратга солганди. Отанинг ҳар қарин ердан унумли фойдаланиши «Халқ сўзи»да икки марта ёритилди. Ана шу мақола туфайли у муштарийлардан юздан зиёд мақтуб олди. Газета тадбиркор қишлоқ муаллимини машҳур этибгина қолмай, унинг тажрибасидан миңлаб кишиларни баҳраманд ҳам этди.

«БИЗ ҲАМ ГАЗЕТАХОН БҮЛДИК»

Туман ва шаҳарлардаги барча бўлима-ларимиз «Халқ сўзи» газетасига обуна бўлди, -- дейди Тошкент вилояти меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва иқтимоий ҳимоя қилиш бошқармаси бошлиғи Турсуннат Холбоев. -- Чунки бу газета доимо ўрёт билан ҳамнафас, унинг саҳифаларида бутуннинг руҳи уфуриб туради. Жумладан халқ манфаати йў-

лида қабул қилинаётган фармон ва қарорларни оммага етказишда бу газетанинг алоҳида ўрни бор. Шунинг учун ҳам «Халқ сўзи»нинг ҳақиқий муҳлислари бўлган 50 нафар меҳнат фаҳрийларига ўзларининг севимли газетасига обуна бўлишга ёрдам бердик ва хайри ишларни давом эттириш ниятидамыз.

ТАШКИЛОТЛАР, КОРХОНАЛАР ВА СЕЛЕКЦИОНЕРЛАР ДИҚҚАТИГА
Ўзбекистон Республикаси Давлат патент идораси маълум қилади:
Селекция ютуқларини муҳофаза қилиш агентлиги
селекция ютуқларига талабномаларни, собик СССР муҳофаза ҳужжатларини
Ўзбекистон Республикаси муҳофаза ҳужжатларига алмаштириш ҳақидаги расмий илтимосномаларни ва 1997 йил 2-сентябргача бошқа ваколатли ташкилотларга топширилган талабномаларнинг устуворлигини тан олиш тўғрисидаги расмий илтимосномаларни қабул қилади.

КИЧИК НОВВОЙХОНАЛАР (4 ХИЛДАГИ)
САУНА УЧУН УСКУНАЛАР,
САНОАТ ЭЛЕКТРОПЛИТАЛАРИ,
ГРИЛЬ, ХОТ-ДОГ УЧУН МОСЛАМАЛАР.
Тел.: (3712) 79-14-29, 79-38-54.
«С. Раҳимов» метро бекати.

ВРАЧЛАР УЧУН АХБОРОТ
ALISON
ЖКТ катодларига танлаб таъсир этадиган восита;
кўнг спектр, резистентта ўрин қолмайди;
ишқларнинг нормал ҳолатини бўзмайди;
ЖКТ бўшлиқларида тўпланмайди.

БЕШИНЧИ МИНТАҚА
Ўзбекистон Республикасининг ташқи сиёсатидаги бош йўналишлари ҳақида гапирганимизда -- Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорликни сақлаш энг долзарб вазифа сифатида қўйилаётганлиги, муҳими, айтиш мумкин, масала доирасида бир талай амалий ишлар қилинганлигининг гувоҳи бўламиз.
Амалий ижобатини топган тадбирлар орасида шубҳасиз дунёда эътироф ва эътибор топган -- «Марказий Осиё» ядро қуролдан холи зона» мавзусидаги халқаро конференциядир. Тошкентда ўтган ва 36 давлат, 16 халқаро ташкилотдан вакиллар иштирок этган мажур конференцияни ўтказиш гоҳини илк бор Президентимиз Ислам Каримов 1993 йил БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясидаги нутқида илгари сурган эдилар. Ушунда мустақилликнинг икки йиллигини нишонлаган Ўзбекистон ташаббуси қилмади амалга ошириш мумкин бўлмаган вазифа бўлиб туяланди. Бироқ, кейинги йиллар воқеалари Ўзбекистон раҳбарининг нуфузли халқаро миҳналардан туриб айтаётган ҳар бир гапини амалий ижро билан мустаҳкамлаётганини кўрсатди. Чунки фақат юракдан чиққан сўз, самимий интилишга тушунарли ва эътиборли бўлади. Энди бевосита конференциянинг ўзига қайтсак, унинг ишида БМТ, Европа Иттифоқи, Европада Хавфсизлик ва Ҳамкорлик ташкилоти (ЕХХТ), «Ядро клуби», Ислам Конференцияси Ташкилоти (ИКТ), Шимолий Атлантика Блоки (НАТО), Атом энергияси бўйича халқаро агентлик (МАГАТЭ), Лотин Америкасида ядро қуролни таъқиқлаш бўйича агентлик (ОПАНАЛ) сингари халқаро ташкилотлар вакиллари иштирок этганлиги ҳам анжуманнинг олиймақом нуфузидан сўз очиб имкониятини беради.
Хўш, конференция ўтказилишидан қандай мақсаду матлаблар кўзланган эди? Унга қай бир воқеа-сабаблар туртки берди?
«Импери»нинг емирилиши ва Марказий Осиёда мустақил давлатларнинг вужудга келиши ушбу минтақада таоман янгица ижтимоий-сиёсий вазиятни вужудга келтирди. Мажур ҳудудда жойлашган мамлакатлар улкан минерал хомаш, энергетика захиралари ва ресурсларга бойлиги билан дунё нигоҳини ўзига қаратди. Масала моҳиятининг иккинчи бир жиҳати шундаки, йўлбошчимиз ялпи хавфсизликка фақат минтақавий хавфсизлик орқали эришиш мумкин, деган гоҳини илгари сурган эди. Ўзбекистон бу борда тутаётган йўлда собитлик ва узвийлик сезиладики, худди ана шу жиҳат ташқи сиёсатимизда етакчи ўринга чиқмоқда. Чунки қадимдан бир географик кенгликда макон тутган, тарихий илдизлари ягона -- Туркiston халқларининг тақдирига масъули туйғуси, манфаатлар муштарақлиги, дарду қувончларимиз бирлиги бизни янада жиҳатлаштирди. Қувонч ва таскин шундаки, истиқлолнинг илк давридаёқ Марказий Осиё халқларининг ўтмиши, бутуни ва келажак муштарак эканлигини, эндиликда олимизда не бир муаммо-масала турмасин, биргаликда ҳал қилишимиз заруриятини бутун минтақа аҳолиси ўз вақтида англаб этди.
Халқаро конференциянинг ўтказилишига сабаб бўлган воқеалардан ана бирини анжуманда таъкидлангандек: «... ҳали сайёраимиздаги барча давлатлар ҳам ядро қуролни тарқатмаслик ҳақидаги шартномага қўшилган эмас. Хозирги кунда ҳам яқин-яқинимизда ядро қуролга эга бўлиш нияти ҳақида очикдан-очик гапиряётган давлатлар бор». Шу нукта-назардан қараганда, Марказий Осиё давлатлари ўз хавфсизликларини куч ва қуроланмиш билан эмас, янгица тинчлик моделини яратиш, мамлакатлар ўртасида ҳамкорлик ва ўзаро ишончни мустаҳкамлаш орқали таъминлаш йўлини танладилар.
Бир қарашда мавзу «Марказий Осиё» ядро қуролдан холи зона» деб аталгани конференция моҳиятини очик-ошкор кўрсатиб тургандек туялади. Аслида эса қамров ва йўналишлар кенг. Бир сўз билан айтганда, Тошкентдаги анжуман мисолида жаҳон ҳамжамияти халқаро муносабатлар осмонда янги бир ёрғу юлдуз пайдо бўлганлигини кўрди.
Жалолдин САФОВ, «Халқ сўзи»нинг халқаро шарҳловчиси.

• ХОРИЖИЙ ВАТАНДОШ БИЛАН СУҲБАТ

Қадимий шаҳарларимиз - Бухоро ва Хиванинг 2500 йиллик тўйларига хорижий меҳмонлар орасида Мисрдан йирик муаррих олим Насрулло Мубашшир ал-Тарозий ва у кишининг ўғиллари Сайид Муборак ат-Тарозий ал-Алавийлар ҳам келдилар. Насрулло Мубашшир Бухоро ва Хивадаги халқаро илмий конференцияларда маърузалари билан иштирок этди.

Кутлуг байрамлардан кейин ота-ўғил ватандошлар, уларнинг ўз кўнгли эътирофлари билан айтсак, Ватан ҳавосида тўйиб нафас олиш ҳақида она заминдаги қариндош-уруғлари билан дийдорлашиш мақсадида, яна бир оз мудатта Ўзбекистонда қолдилар.

Мен уларни суриштириб, тошкентлик қариндошлари Марфуахон опа Алавия хонадонидан эканликларидан хабар топдим ва хурматли меҳмонлар билан имкон қадар суҳбатлашиш насиб этди.

Насрулло Мубашшир ал-Тарозий номи, ҳаққалай, Ўзбекистон зиёлилари ва матбуот аҳлига бир қадар таниш, лекин бу шахс ҳаёти ва фаолиятини бутун халқимиз ҳам билиб қўйса, фойдалан холи бўлмайди. Шу боис, меҳмондан ўзларини батафсилроқ таништиришларини сўрадим.

Мен 1920 йилда ҳозирги Қозоғистоннинг Тарози шаҳрида туғилганман. Бу жойни Авлиё ота ҳам деишади. Империя йилларида Жамбул деб ном олган. Мен нега «ҳозирги Қозоғистон» деспман? Чунки менинг болагимда бутун Урта Осиё — битта худуд — яъни Туркистон эди. Ер битта, эл битта, тақдир тарих, урф-одату анъаналар бир хил эди. Туркистонни шўро парчалади. Наинки сиримизни, элимизни, балки ҳар бир инсон қисматини ҳам парчалаб-пайхон қилиб ташлади. 7 ёшимгача Тарозидо яшадик. Кейин оила-уруғларимиз шўро тазйиқига учраб, Тошкентга келдик. Бу ерда бизнинг сулодаларимиз намояндалари, йирик уламолар - Саййид Қосимхон ва Абул Қосимхонлар яшардилар. Тошкентдаги Абул Қосимхон мадрасасини биласиз — уни бизнинг бобомиз Абул Қосимхон эшон бунёд этганлар. У киши маърифатли, етук одам эдилар. 1931 йилда, бу ерда ҳам зиёлилар, дин намояндалари қатъанга учраб, қамалиб, отилиб кетишавергач, Афғонистонга ўтиб кетдик. У ерда 20 йил яшаб, 1950 йилда Миср

муассар бўлдингиз. Ватанда қандай ўзгаришларни сездингиз?

Биз, муҳожир туркистонликлар, оғир тақдир синовларини бошдан кечирдик. Лекин Ватан ҳамиша хаёл кўзусида турди. Мени тўғри қабул қилдинг, мен Каъба зиёратига кўп бўлганман. Лекин мен учун Каъба - Туркистондир. Турон заминидир. Мен унга сизгинаман, унга умрим бўйича талпиндим, унинг жамолига мушарраф этишни Яратгандан тинимсиз сўрадим. Аллоҳга беадал

Темур Қурагон ҳазратларининг юбилей тантаналарида қатнашиш шарафига муассар бўлиб, Ватанимизга келдим. У соатларни осон айтмайман. Тошкент тайёрагоҳига тушиб Она Туронзамин тупроғини тавоф қилиб, боладай йиғлаб ўпиш ва кўзларимга суртиш менга муассар бўлди. Аллоҳга беадал шукрлар!!!

Амир Темур бобомиз тантаналарига бағишланган мажлисда жаноби Исломо Каримов ҳазратлари билан қўришиш ва маъ-

Мен бу улуг инсон тўғрисида фикрларимни айтмасдан ўта олмайман. Ҳар ким раҳбар бўлмайди. Ҳақисларда, давлат йулбошчилари Парвардигорнинг ердаги сояларидир, дейилади. Исломо Каримов ана шундай мўтабар зотлардан бирidir. Бу сиймо - Ўзбекистоннинг бахти. Айни истиқлол даврида бундай улкан шахс тарих саҳнига келиб, Ўзбекистонни Ўзбекистон қилди, ўмиши, буюк сиймолари, маданият жаво-

ча билади. Имкон қадар Ўзбекистонга сафари таассуротларини сўзлаб берди.

Мен Тошкентга келиб, тайёрдан тушганимда томиримда қони уриб турган боболарим юртини кўрдиму, хурсандчиликдан ва ҳаяжондан ўзимни тўтолмай йиғлаб юбордим. Тошкент тупроғини ўлдим, кўзларимга суртдим. Бухорога бориб, боболарим, ажждларим назари тушган ёлгорликларни тавоф қилдим. Муродим ҳосил бўлди. Кўнгиладар армонларим тумандай тарқалди. Яратганга шукр!!!

Суҳбат даврамида хурматли уй бекаси Марфуахон опа Алавия ҳам бор эдилар. У киши ўз хорижий қариндошлари билан қандай топишларини сўзлаб бердилар.

1966 йилда Қоҳирага сайёҳлар гуруҳида бордим. Ҳали Насруллохон акаларнинг бу шаҳарда эканлигини билмасдим. Кейин аниқладим. Турли йўллар билан хат-хабарлашиб турдик.

1970 йилда Сурияга бордим. Қариндошларимни сурасам, элчиҳона ходимлари «жим!» ишорасини қилиб, лабларига қафтларини босдилар. Яна армон билан қайтдим.

Ниҳоят, мустақилликка эришганимдан кейин, 1992 йилда ҳажага бордим. Жилда шаҳрида Абдуллохон ака деган қариндошларимизни кўрдим. У киши орқали Насруллохон акам билан боғланишиб, ниҳоят 1995 йилда Қоҳирада кўришдик. Хулоғи шукри, мана, икки йилдан бери ўзлари Ватанимизга келиб, меҳмон бўлиб кетяптилар.

Суҳбатимиз поёнида муҳтарам меҳмон шундай дедилар:

Халқда: «Она юртинг омон бўлса, гулгун юзинг сомон бўлмас» - деган мақол бор. Она Ватанимиз омон-омон кунларга эришиди. Жудалиқда юрган биз, туркистонликларнинг ҳам руҳимиз қайтадан тирилади. Борди-келдиларимиз эркин йўлга қўйилди. Бизга шу саодатни насиб этган мустақил Ўзбекистон омон бўлсин! Бахти барқарор бўлсин! То абад бошда эрк, хуррият, бахту саодат қўёши порлаб турсин.

Муҳлис САФАР суҳбатлашди.

МЕН УЧУН КАЪБА - ТУРКИСТОН

Икки қизим, бир ўғлим бор. Ўғлим Саййид Муборак ҳам мен билан Тошкентга келди. Бухоро ва Хивага бордик.

Мухтарам домла, Сиз илм-фанда таниқли одамсиз. Туркистон халқлари тарихи бўйича ўнлаб китобларингиз бор, деб эшитамиз. Энди илмий-ижодий фаолиятингиз тўғрисида маълумот берсангиз.

Афғонистонда таҳсил олиб, кимёгарлик илмини ўргандим. Аммо Қоҳирага боргач, бу касб билан яшашим қийин бўлди. Чунки у ерда бундай касб соҳиблари етарли эди. Дориюфунда Шарқ халқлари тили, тарихи, маданияти бўйича мутахассислик орттирдим. Қоҳирада Шарқ халқлари тарихий манбалари кутубхонасида араб, туркий, форсий, уйғур, озарбайжон, қозоқ ва бошқа тилларда 23 минг номда китоб сақланган. Ҳаммасини битта қўймай ўқиб-ўрганиб чиқдим. Мен 7 тилда тиллаша оламан, ёзаман ва ўқийман. Туркистон тарихи, маданияти тўғрисида китоблар ёзганман. Ҳозирги кунда 57 та катта-кичик китоблар муаллифиман. Миср университетидо ишлашман. Ординарий-профессорман. Туркиядаги Отатурк тил, тарих, маданият Академиясига фахрий аъзо, Мармара (Истамбул) дориюфунуни ва Ўзбекистон Шарқшунослик институтига фахрий профессор этиб сайланганман.

66 йил ватандан жудалиқда яшадингиз. Болаликда она заминни тарқ этиб, мўйсафидликда яна юрт жамолини кўришга

шукурларки, Ватан васлини менга насиб этди.

90-йилларнинг бошида Горбачевни телевизорда кўриб қолдим. У совет давлати парокандаликка учраганлиги учун раҳбарликдан истеффо беришини эълон қилди. Мен хурсандлигимдан ўзимни йўқотар даражага етдим, ёш боладай ўйинга тушдим. Бирдан кўнглимда: «Большевик барбод бўлди, Ватаним овоз бўлди», - мисралари билан бошланган шёр тугилди. Бу фавқулодда ангилликдан сингилм Фотимахонини телефонда хабардор қилдим. Телефонда эшитиб турибман, уям хурсандчилигидан йиғлар эди. Ҳалеб: «Муборак бўлсин, ҳаммамизга муборак бўлсин» дер эди. Мен шёърини телефонда унга айтдим. У бирпасда ёд олиб, сўнг, менга кўнглироқ қилиб, уни қўшиқ оҳанглирига солиб айтиб берди.

Хуллас, Ватан истиқлолини аввал шундай дарак орқали туйдим. Сўнг Ўзбекистон Истиқлол йўлига кирганлигини, муҳтарам Раисимиз Исломо Каримов бу йўлни росмана эълон қилганлиги хабарини эшитиб, бутун хорижий ватандошлар тую байрамларни бошлаб юбордик. Ватандошлар қувончимиздан йиғлаб-сиктаб, бир-биримизни опичлаб-қучиб, қайта-қайта муборакбод қилдик ўша кунларда.

Истиқлол Ватанга йўл очди, таъқиб-таъйиқсиз, қўркув-ҳалдиксиз она юртга келиб-кетишлар бошланди.

Ниҳоят 1996 йилнинг октябр ойида Соҳибқирон Амир

рузаларини тинглаш насиб этди. Истиқлолга эришган Ватан тарихига, буюк сиймоларига меҳр-эҳтиром билан сугорилган бу нутқни сеҳрлаиб эшитдим. Рўҳим янгиланди, кўзларим ойдинланди. Сўнг Тошкент, Самарқанд ва Шаҳрисабз шаҳарларини зиёрат этдим.

Ҳамма ерда бизни кўзларини кўксиларига босиб ёшу қаридан тортиб зиёли-ю диний уламоларгача «Ассалом алайкум!» деб қўтиб олишди. Турунглар, меҳмондорчиликларда аҳли давралар кўзларини дуойи фотиҳага очиб, самимий фотиҳалар билан хайр-хушлашди.

Мен ўтган йил келган эдим, ордан бир йил ўтар-ўтмас, мана Аллоҳга шукрикам, тагин Ватандаман. Бу ерда эса шу қисқа вақт мудатда юз берган ўзгаришлар таъриф-тавсифга сизмайди.

Мен ҳижратдаги туркистонликман. Менга бу юртининг ҳар бир нараси азиз, бениҳоят эъозли. Ҳар лаҳза бу заминни соғиниб яшайман. Уйим турида муҳтарам Раисимиз Исломо Каримовнинг муборак сиймолари муҳрланган портрет-суратлари турибди. Ҳар тонгда тоату ибодатлардан сўнг у кишининг сиймолари билан бир саломлашмоқ одатимдир. Шундан кейин яна бир кунга Ватанга ўзимни тўла ҳамнафас сезаман. Ҳар кун шундай қилсам, руҳим бардамлашади, фаолиятим юришади.

Фурсатдан фойдаланиб, меҳмон инигит - Саййид Муборак ат-Тарозий ал-Алавий билан ҳам суҳбатлашдик. У Қоҳирада туғилган, тижорат бўйича мутахассис. Йирик тижорат идорасида ҳолим, тижорат дўконларининг молиявий-иқтисодий фаолиятини тафтиши билан шугулланар экан. Бироз туркий-

хирларини юзага чикарди. Сийсий йўлини қатъий белгилаш, маънавияти, иқтисодини янгилаш, юксалтириш учун йирик ислохотлар ўтказилмоқда.

Ватанга фидойилиги, унинг қудратли келажакига ишончи, шу келажакни барпо этиш учун кечаю кундуз ўзларини бағиш-лаб қилаётган меҳнатлари - ҳаммага ибратлидир.

Мен ўтган йил келган эдим, ордан бир йил ўтар-ўтмас, мана Аллоҳга шукрикам, тагин Ватандаман. Бу ерда эса шу қисқа вақт мудатда юз берган ўзгаришлар таъриф-тавсифга сизмайди.

Мен ҳижратдаги туркистонликман. Менга бу юртининг ҳар бир нараси азиз, бениҳоят эъозли. Ҳар лаҳза бу заминни соғиниб яшайман. Уйим турида муҳтарам Раисимиз Исломо Каримовнинг муборак сиймолари муҳрланган портрет-суратлари турибди. Ҳар тонгда тоату ибодатлардан сўнг у кишининг сиймолари билан бир саломлашмоқ одатимдир. Шундан кейин яна бир кунга Ватанга ўзимни тўла ҳамнафас сезаман. Ҳар кун шундай қилсам, руҳим бардамлашади, фаолиятим юришади.

Фурсатдан фойдаланиб, меҳмон инигит - Саййид Муборак ат-Тарозий ал-Алавий билан ҳам суҳбатлашдик. У Қоҳирада туғилган, тижорат бўйича мутахассис. Йирик тижорат идорасида ҳолим, тижорат дўконларининг молиявий-иқтисодий фаолиятини тафтиши билан шугулланар экан. Бироз туркий-

• САМАРҚАНДДАН САДОЛАР

26 ДАҚИҚА САМАРҚАНД ҲАҚИДА

Француз телевидениесининг бир гуруҳ ижодкорлари қадимий шаҳарнинг тарихи ва замонавий ҳаёти ҳақида ҳужжатли фильмни суратта олишни бошладилар. Бундан олдин қадимий санъат ва меъморчилик ёлгорликларига бой бўлган Истамбул, Рим, Афина, Мадрид, Москва, Санкт-Петербург ҳақида ҳам ана шундай фильмлар яратилган. Французларнинг шаҳримизга эътибор қаратганлики бежиз эмас. Буюк Ипак йўлида жойлашган Самарқанд ҳозир савдо ва маданият маркази ҳисобланади. Хорижий сайёҳлар Ипак йўлида жойлашган шаҳарларга қизиқишлари катталигини вақт кўрсатиб берди.

Қисқа дақиқаларда шаҳримизнинг ўзига хос томонларини намойиш этишга, яъни хорижликлар кўра бўладиغان жойлар ва жараёнларни ленталарга муҳраб бўладики? Бу жуда жиқдий жараён бўлганлиги учун ҳам ижодий гуруҳ аъзолари шаҳарни ҳар томонлама кўздан кечирди, суҳбатлар уюштиришди, маслаҳатлашди. Ва, албатта,

тарихий ёлгорликлар, зиёратгоҳлар биринчи навбатда суратта олинади. Вино заводи, Имом ал-Бухорий масжиди, «Мерос» хунарманлар уюшмасига биришган усталар ясаган — эртакларгадек, мўъжизали ва юксак маҳорат билан яратилган ижодий намуналар, шойи тўқиш фабрикасининг иш жараёнлари ҳужжатли фильмнинг асосий кўринишлари бўлади.

Ҳужжатта олиш гуруҳининг раҳбари, журналист Дмитрий де Кошканин айтишича, бу ҳужжатли фильмни нафақат францияликлар, балки бу тилда сўзлашувчи бошқа мамлакатдагиларнинг барчаси йўлдош алоқа орқали томоша қилиши имкониятига эга бўлади.

— Ҳар доим, ҳар ишда ва ҳолатда дунё назарида бўлгин, шаҳрим, — дейишга ҳақиқи бу хабарни эшитганларнинг барчаси.

Гули ЧЕҲРА хабарлади.

ТАШКИЛОТ

Лак-бўёқ маҳсулотларини энг арзон нархларда сотади.

1. Цинкли оқ бўёқ	1 кг. 130 сўм.
2. Ёғли кўк бўёқ	1 кг. 125 сўм.
3. Ёғли пол бўёғи	1 кг. 120 сўм.
4. Шифт учун қизил-жигарранг бўёқ	1 кг. 120 сўм.
5. Оқ эмаль	1 кг. 200 сўм.
6. Пол эмали	1 кг. 190 сўм.
7. Кўк эмаль	1 кг. 190 сўм.
8. Олифа	1 кг. 110 сўм.

Улгуржи харидорлар учун нархлар 5% арзонлаштирилган.

Тел./факс (8-3712) 79-85-13, 79-82-12

ТЕХАСО

ЎЗБЕКИСТОНДА ЯНГИ ЮЛДУЗ

ЖАҲОН ДАРАЖАСИДАГИ АВТОМОБИЛЬ МОЙЛАРИ

Бош муҳаррир
Аббосхон УСМОНОВ

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Кенгаши ва
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

БЎЛИМЛАР:
Парламент 133-57-34;
Хукук ва қонуночилик 136-07-94;
Иқтисодиёт 136-36-65;
Маънавият 136-35-60, 132-10-65;
Халқлар 136-29-89, 133-07-48;
Фан, туризм, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик 132-13-08;
Халқаро ҳаёт 132-11-15;
Котибият 133-10-28;
Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001
Буюртми Г — 0747, 33.805 нусхад босилди,
ҳажми — 2 табоқ, Offset усулида босилган.
Қозғ бичими А—2

Газета IBM компьютерида терилад
ва операторлар Рустам АЗИМОВ ва
Иван РЕШАНОВ томонидан саҳифаланди.

С МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — М. Сафаров.
Нарбатчи — Ш. Каримов.
Муеахх — Ф. Усмонов.

«Шарқ» нашриёт-матбъа концерни босмахоноси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти — 21.00

Босишга топширилди — 23.00

1 2 3 4 5 6